

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
Chiang Mai University

ภาคผนวก

## ภาคผนวก ก

## แบบสอบถาม

เรื่อง การยอมรับคุณค่าและบทบาทผู้สูงอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญ  
ศึกษา จังหวัดพะเยา

แบบสอบถามนี้มี 3 ส่วน ได้แก่

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 การยอมรับคุณค่าผู้สูงอายุในสังคมไทย
- ส่วนที่ 3 การยอมรับบทบาทผู้สูงอายุในสังคมไทย

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : ขอให้นักเรียนเติมข้อความในช่องว่างและขีดเครื่องหมาย X ลงในช่อง ( ) หน้าคำตอบ  
ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน

: ผู้สูงอายุคือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปี และ เป็น ปู่, ย่า, ตา, ยาย หรือเป็นญาติผู้ใหญ่ของนักเรียน

1. นักเรียนมีอายุ.....ปี
2. เพศของนักเรียน คือ  
 ชาย                       หญิง
3. ในครอบครัวนักเรียนมีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ด้วยหรือไม่  
 ไม่มี                       มี จำนวน.....คน
  - \* ถ้านักเรียนตอบว่า ไม่มี ผู้สูงอายุอยู่ในครอบครัว ให้ทำข้อที่ 4 ได้เลย
  - \*\* ถ้านักเรียนตอบว่า มี ผู้สูงอายุอยู่ในครอบครัว ให้ข้ามไปทำข้อที่ 5

4. ปัจจุบันนักเรียนไม่มีผู้สูงอายุอยู่ด้วย อยากทราบว่า นักเรียนต้องการให้มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครอบครัวของนักเรียนด้วยหรือไม่

( ) ต้องการให้มีผู้สูงอายุอยู่ด้วย  
เพราะผู้สูงอายุเป็นคนที่  
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) น่ารัก
- ( ) มีน้ำใจ
- ( ) เป็นมิตร
- ( ) ปรับได้กับสมัยปัจจุบัน
- ( ) ให้คำแนะนำที่ดี
- ( ) ทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่น
- ( ) อื่น ๆ ( โปรดระบุ ).....

( ) ต้องการให้มีผู้สูงอายุอยู่ด้วย  
เพราะผู้สูงอายุเป็นคนที่  
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) น่ารำคาญ
- ( ) ถ้าเอียง เด็กที่รักมักที่ซัง
- ( ) ซิมเซว้า
- ( ) หัวโบราณ
- ( ) ฐึ๊จ๊ ขอบบ่น
- ( ) สุขภาพไม่ดี
- ( ) เป็นภาระแก่ครอบครัว
- ( ) อื่น ๆ ( โปรดระบุ ).....

5. นักเรียนพอใจหรือไม่ที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครอบครัวของนักเรียน

( ) พอใจ  
เพราะผู้สูงอายุเป็นคนที่  
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) น่ารัก
- ( ) มีน้ำใจ
- ( ) เป็นมิตร
- ( ) ปรับได้กับสมัยปัจจุบัน
- ( ) ให้คำแนะนำที่ดี
- ( ) ทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่น
- ( ) อื่น ๆ ( โปรดระบุ ).....

( ) ไม่พอใจ  
เพราะผู้สูงอายุเป็นคนที่  
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) น่ารำคาญ
- ( ) ถ้าเอียง เด็กที่รักมักที่ซัง
- ( ) ซิมเซว้า
- ( ) หัวโบราณ
- ( ) ฐึ๊จ๊ ขอบบ่น
- ( ) สุขภาพไม่ดี
- ( ) เป็นภาระแก่ครอบครัว
- ( ) อื่น ๆ ( โปรดระบุ ).....

ส่วนที่ 2 : การยอมรับคุณค่าผู้สูงอายุในสังคมไทย

คำชี้แจง : ขอให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่นักเรียนต้องการเลือกเพียงข้อละ 1 ช่อง

ข้อความ	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
1. ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีอายุมากผ่านประสบการณ์มากมายจึงเป็นผู้อาวุโสในสังคม					
2. ผู้สูงอายุเป็นพ่อแม่มาก่อน เป็นผู้มึนคุณธรรมลูกหลานควรกราบไหว้เฒ่าเช่น ปุจฉาวิสัชนาของครอบครัว					
3. ผู้สูงอายุเป็นผู้มึนคุณธรรมลูกหลานควรกราบไหว้เฒ่าเช่น ปุจฉาวิสัชนา					
4. ผู้สูงอายุเคยช่วยเหลือ อบรมสั่งสอนลูกหลานมากมาย จึงควรที่จะให้ความเคารพเชื่อฟังทั้งกาย วาจา ทั้งต่อหน้าและลับหลัง					
5. ผู้สูงอายุเป็นตัวอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตจึงควรแก่การยกย่องสรรเสริญ					
6. ผู้สูงอายุทำให้เป็นประ โขนต์ต่อสังคมจึงควรแก่การยกย่องสรรเสริญ					
7. ผู้สูงอายุเคยเลี้ยงดูตลอดจนให้การศึกษาแก่ลูกหลาน จึงสมควรที่ลูกหลานทุกคนต้องกตัญญู					
8. ผู้สูงอายุเคยให้การจุนเจือเงินทองแก่ลูกหลานทุกคนต้องกตัญญูเลี้ยงดูตอบแทนหรือทดแทนบุญคุณตลอดไป					

ส่วนที่ 3 : การยอมรับบทบาทผู้สูงอายุในสังคมไทย

คำชี้แจง : ขอให้ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่นักเรียนต้องการเลือกเพียงข้อละ 1 ช่อง

ข้อความ	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
<p><b>บทบาทต่อครอบครัว</b></p> <p>: ในฐานะเป็นพ่อ แม่ และญาติผู้ใหญ่</p> <p>1. ผู้สูงอายุเป็นผู้ให้การอบรมสั่งสอนลูกหลาน            เล่นในฐานะที่เป็นพ่อ แม่หรือเป็นปู่ย่า ตายาย</p> <p>2. ผู้สูงอายุเป็นที่ปรึกษาและช่วยแก้ไขปัญห            ที่เกิดขึ้นในครอบครัว</p> <p>3. ผู้สูงอายุเป็นผู้ตัดสินใจปัญหาต่างๆที่            เกิดขึ้นในครอบครัว</p> <p>4. ผู้สูงอายุเป็นผู้เล่าประสบการณ์ที่เป็น            ประโยชน์และเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนิน            ชีวิตแก่ลูกหลาน</p> <p>5. ผู้สูงอายุเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ต่างๆในการ            ดำเนินชีวิต เช่น การทำอาหาร การใช้ยาอย่าง            ประหยัด การดูแลทรัพย์สินในครอบครัวการมี            ศึกษารายชาติ</p> <p>6. ผู้สูงอายุเป็นที่ปรึกษาในการเลือกคู่ครองของ            ลูกหลาน เมื่ออยู่ในวัยสมควรที่จะแต่งงานหรือ            มีครอบครัว</p> <p>7. ผู้สูงอายุเป็นผู้ส่งเสริมลูกหลานให้ได้ศึกษา            เล่าเรียน</p> <p>8. ผู้สูงอายุเป็นผู้อุปการะด้านที่อยู่อาศัยแก่ลูก            หลาน</p>					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย มากที่สุด
<p>: ในฐานะผู้ช่วยเหลืองานในครอบครัว</p> <p>9. ผู้สูงอายุช่วยเหลือยกลาน เหนอนในครอบครัว</p> <p>10. ผู้สูงอายุช่วยเฝ้าบ้านในขณะที่ถูกหลานไปทำงาน</p> <p>11. ผู้สูงอายุช่วยทำงานบ้านเท่าที่จะทำได้ เช่น ทำอาหาร กวาดบ้าน รดน้ำต้นไม้ เป็นต้น</p> <p>12. ผู้สูงอายุเป็นผู้รับภาระในการทำงานบ้านทั้งหมด</p> <p>13. เมื่อถูกหลานเจ็บป่วยผู้สูงอายุช่วยดูแลแลพาไปรักษา</p> <p>14. ผู้สูงอายุควรอยู่กับถูกหลานไม่ควรแยกไปอยู่ตามลำพัง</p> <p>15. ผู้สูงอายุเป็นผู้ก่อปัญหาและนำความยุ่งยากมาสู่ครอบครัว</p> <p>16. ผู้สูงอายุไม่มีบทบาทในการช่วยงานใด ๆ ในครอบครัว</p>					
<p>: ในฐานะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของครอบครัว</p> <p>1. ผู้สูงอายุเป็นผู้ควบคุมเงินทองในครอบครัว</p> <p>2. ผู้สูงอายุเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจซื้อของหรือทรัพย์สินที่มีราคาแพง เช่น ที่ดิน ที่นาและบ้าน เป็นต้น</p> <p>3. ผู้สูงอายุยังต้องทำงานเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายและหนี้สินของครอบครัว</p> <p>4. ผู้สูงอายุช่วยแบ่งเบาภาระทางเศรษฐกิจของครอบครัว โดยการใช้จ่ายอย่างประหยัด</p>					

ข้อความ	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
<p>5. ผู้สูงอายุที่มีรายได้อยู่ เช่น จากเงินบำนาญ หรือจากการขายข้าว ขายพืชไร่ หรือจากการประกอบอาชีพส่วนตัวมักเป็นที่พึ่งของลูกหลานที่มีปัญหาการเงิน และอุปการะด้านค่าใช้จ่ายแก่ลูกหลาน</p> <p>6. ครอบครัวที่มีฐานะคือผู้สูงอายุมักเป็นผู้ดูแลทรัพย์สินสมบัติและผลประโยชน์ของครอบครัว</p> <p>7. ผู้สูงอายุไม่มีรายได้ต้องรอเงินจากลูกหลานส่งมาให้</p> <p>8. ผู้สูงอายุเป็นภาระทางเศรษฐกิจที่ลูกหลานต้องรับผิดชอบโดยเฉพาะค่ารักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย</p> <p>2. บทบาทต่อสังคมหรือชุมชน</p> <p>    : ในด้านการเป็นผู้นำชุมชน</p> <p>1. ผู้สูงอายุสามารถเป็นผู้บริหารบ้านเมือง ได้ดีกว่าคนหนุ่มสาว เพราะมีประสบการณ์มากกว่า</p> <p>2. ผู้สูงอายุสามารถเป็นผู้นำในการพูดชักจูงเพื่อสร้างความสามัคคีในชุมชน</p> <p>3. ผู้สูงอายุสามารถรณรงค์ไม่ให้มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียง</p> <p>4. ผู้สูงอายุเป็นผู้นำในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนได้</p>					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย มากที่สุด
<p><b>: ในด้านการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา</b></p> <p>1. ผู้สูงอายุมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดคำสอนทางศาสนาแก่คนในชุมชน</p> <p>2. ผู้สูงอายุเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่คนนับถือ</p> <p>3. ผู้สูงอายุเป็นผู้นำในการกระทำพิธีกรรมต่าง ๆ ตามประเพณีและศาสนาเช่น ในงานบวช งานแต่งงาน งานทำบุญ เป็นต้น</p> <p>4. ผู้สูงอายุสามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ในเรื่องที่มีความชำนาญแก่ชุมชนได้ เช่น ไปบรรยายตามโรงเรียน ศึกษาดูงาน การพินิจ เล่าข่าว ขอ เล่นดนตรีพื้นเมือง เป็นต้น และเป็นตัวอย่างในการดำรงศิลปวัฒนธรรมไทย</p> <p><b>: ในด้านการเป็นผู้ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาแก่ชุมชนได้</b></p> <p>1. ผู้สูงอายุเป็นผู้ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาในการประกอบอาชีพแก่ผู้สนใจในชุมชนได้</p> <p>2. ในการจัดพิธีต่างๆ ผู้สูงอายุสามารถเป็นที่พึ่งหรือเป็นที่ปรึกษาได้ดียิ่ง</p> <p>3. ผู้สูงอายุที่มีความรู้ ความสามารถ เคยทำงานหรือรับราชการมาก่อนสมควรได้รับการแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษาหรือเป็นผู้เชี่ยวชาญในหน่วยงานราชการหรือเอกชน</p>					



ข้อความ	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
<p><b>ในด้านการเป็นผู้เสียสละกำลังกายกำลังทรัพย์เพื่อช่วยเหลือชุมชน</b></p> <p>1. ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นลูกเสือชาวบ้าน ร่วมอนุรักษ์แหล่งน้ำสำคัญเช่น น้ำกว๊าน เมือง</p> <p>2. ผู้สูงอายุเป็นผู้ช่วยเหลือชุมชนเมื่อมีโอกาสดูแลประเพณีและศาสนาเช่น ทำอาหาร ห่อขนม จัดดอกไม้ ในงานพิธีต่างๆ เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานศพ เป็นต้น</p> <p>3. ผู้สูงอายุสามารถรณรงค์หาทุนให้องค์กรหรือกองทุนต่างๆ ได้เช่นกองทุนอาหารกลางวันแก่นักเรียน กองทุนนักเรียนเรียนดีแต่ยากจน ประพฤติกติ</p> <p>4. ผู้สูงอายุที่ฐานะดีควรบริจาคเงินหรือที่ดินเพื่อช่วยพัฒนาชุมชน</p> <p>5. ผู้สูงอายุช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยในชุมชนได้</p> <p>6. ผู้สูงอายุไม่ควรต้องเสียสละกำลังกายเพื่อช่วยเหลือชุมชน</p> <p>7. ผู้สูงอายุไม่ควรต้องเสียสละกำลังทรัพย์เพื่อช่วยเหลือชุมชน</p>					

## ภาคผนวก ข

## รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผศ. ศรีนวล วิวัฒน์บุญปการ หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลจิตเวช  
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. คร. คาราวรรณ ต๊ะปิ่นดา อาจารย์ประจำภาควิชาการพยาบาลจิตเวช  
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. คร. เถติมชัย รัตนประยูร ผู้อำนวยการสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

## ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นามสกุล	น.ส. พรพิมล อรุณรุ่งโรจน์
วัน เดือน ปีเกิด	28 ตุลาคม 2498
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
ประวัติการศึกษา	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม จังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2517 อนุปริญญา พยาบาล – อนามัย ประกาศนียบัตรผดุงครรภ์ วิทยาลัยพาณิชยกรรม จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2521 ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (พยาบาล) มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2525
สถานที่ทำงาน	แผนกผู้ป่วยหนัก โรงพยาบาลแมคคอริมิค จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2521 – 2523 ภาควิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา พ.ศ. 2525 – ปัจจุบัน